

Senior DM 2018

Her i skolernes vinterferie var der mulighed for at deltage i 'Pensionist DM' i Avedøre. Man kunne stille op i juniorgruppen (+50... folk mellem 50-64) og +65 gruppen for de lidt ældre. ASK havde ikke mindre end 3 deltagere med blandt de 16 i +50 gruppen. Næmlig Orla E. Jørgensen, undertegnede (Jesper Schultz-Pedersen) og Peter Larsen. Sidstnævnte var faktisk rating favorit men måtte udgå med sygdom efter nogle runder. Jeg selv var seedning som nummer 5 og Orla som nummer 15.

Det er første gang jeg deltager i sådan en type arrangement. Men hvis det ellers er praktisk muligt, bliver det ikke sidste gang. Det er altså umanerligt hyggeligt, da deltagerne ikke oser af ambitioner, men spiller fordi de synes det er sjovt. Det betyder også, at der bliver spillet igennem i de fleste møder i al venskabelighed.

Oplægget var ikke gunstigt for mig. Tre dage før start blev jeg opereret for brok og kunne hygge mig med et ti centimeter syet operationsår, der med jævne mellemrum gjorde opmærksom på sig selv, hvis jeg hostede eller lavede andre bratte bevægelser. Så de første dage spillede jeg på piller. Heldigvis fortog det sig efter nogle dage.

Imidlertid havde jeg en enorm spillelyst og spillede sprudlende – altså ikke i den forstand at jeg spillede godt, men meget opfindsomt og optimistisk. Og det gav resultatmæssigt pote trods nogle tvivlsomme øjeblikke. I første runde spillede jeg mig frem til et tykt vundet stilling, som jeg så formøblede med et enkelt dumt træk og et jubeloptimistisk gevinstforsøg. Havde jeg blot accepteret, at jeg skulle til at vinde en trods alt bedre stilling igen (fra +4 til +0.5 efter fejlen) havde jeg ikke behøvet at frygte et nederlag. Men det var nu og endte remis. Anden runde var mod Orla. Der røg tidligt en officer, og selv om vi spillede en del træk sidenhen, var et-tallet ikke i fare. Derefter et nogenlunde korrekt og lige parti – hvis partier kan være lige, når man spiller Siciliansk Fløjgambit fulgt af et nederlag til den anden forhåndsfavorit, Per Stentebjerg, som jeg efter at have været under pres mod i en periode, satte det hele overstyr med 3-4 dårlige træk i rap, der formøblede en ellers stabiliseret stilling. Siden fulgte et hidsigt parti mod Richard Lilja, hvor jeg kom galt af sted i nogle komplikationer, så jeg sad tilbage med dronning+bonde mod tårn og 2 løbere, hvad der objektivt nok var tabt. Heldigvis stillede Richard sine officerer på uheldige felter i hans forsøg på at nakke mig hurtigt. Pludselig kludrede han og tabte den ene løber til en skak med dobbeltangreb. Dermed havde jeg pludselig fordel som måske, måske ikke kunne række til en gevinst på lang sigt. Men alligevel tilbød jeg straks efter remis. Jeg var ved at løbe tør for energi, og et eller andet sted er det også en flad fornemmelse, at vinde et parti på en enkelt buk af modstanderen, når det ellers er tydeligt, at det er ham, der generelt har spillet bedst. Ja, jeg er lidt romantisk på det punkt. Sjette runde var mod Ove Matras. Både han og jeg selv spiller optimistskak, så det kan ikke undre, at det blev et husarparti. Jeg fangede ham på det forkerte ben i åbningen, overspillede min stilling, og kom så tilbage, da Ove returnerede complimenten. Sejren så mere overbevisende ud, end den var. Objektivt set spillede vi begge som en pose nødder, men tilskuerne morede sig vist nok, og troede vi havde spillet godt. Det var rodet, festligt og farverigt. Endelig var der så sidste runde mod Margarita Baliuniene (fra Litauen).

Margarita er et kapitel for sig selv. Hun spillede en forrygende turnering og mødte de seks nærmeste topplacerede samt en enkelt fra bunden. Hun kostede Per Stentebjerg et nok forventet DM i et fint gevinstparti og burde også have slået Richard. Hendes 4 point var cirka 1.25 over forventet. Der blev heller ikke lagt fingre imellem i vores indbyrdes parti i sidste runde. Der blev spillet til alle muligheder var udtømt. Jeg endte med at skulle sætte mat med Springer+Løber. Det har jeg ikke

været eksamineret i før. Heldigvis har jeg teknikken på plads, men nogle af de andre, der blev tidligere færdig, sad vist og godtede sig over, at det ikke var dem, der skulle bevise, at de kunne.

Nå, det endte med 4½ a 7 og en tredje placering med tilhørende præmie. Det er dejligt efter nogle års ørkenvandring med elendigt spil på grund af mine nyreproblemer. Det hjælper altså at komme i dialyse, skal jeg hilse og sige! Lad os se dramaet fra sidste runde.

Hvid: Jesper Schultz-Pedersen

Sort: Margarita Baliuniene

1.e4,c5 2.b4

Den berømte eller måske snarere berygtede Sicilianske Fløjtgambit. Den georgiske GM Roman Dzindzichashvili (vist nok ham) lavede en video, hvor han beskriver det som den dårligste åbning man kan spille med hvid, og han mener man bør søge hjælp, hvis man kan finde på at spille den. Den gamle Frank Marshall (en af de originale stormestre fra den gang der kun var et halvt dusin af dem) spillede den med stor fornøjelse, og går man på internettet, kan man læse masser af mildt sagt dubiøse analyser, der enten hæver ideen til skyerne eller slammer den. Personligt er jeg enig i, at den er teoretisk suspekt, men samtidig er den praktisk særdeles anvendelig, hvilket min samling på over 40 partier med scoren +26 -13 =6 i diverse mesterklassepartier og opens og med en del partier med IM'ere og (Både sejre og nederlag) inkluderet i regnskabet. Startende i 1981 med en sejr gik det noget sløvt de første mange år med nogenlunde numerisk balance mellem nederlag end sejre. Det skal dog siges, at der var en del IM'ere og GM'ere mellem modstanderne, så ratingmæssigt holdt balancen fint. Men siden 2004 har jeg haft den aldeles glimrende score +12 -2 =6.

2.-cxb4 3.a3

Marshall-varianten. Jeg har ikke så meget fidus til 3.Sf3 og 3.d4 og 3.Lb2. Alle træk er suboptimale, fordi sort kan tilpasse sin opstilling. F.eks. hører springeren til på e2 så f-bonden er fri i nogle opstillinger, og straks 3.d4 kan besvares med 3.-d5 hvorefter hvid hverken har lyst til at slå på d5, når dronningen ikke umiddelbart kan generes, eller spille e5, mens løberen på b2 måske skulle have været et andet sted hen.

3.-Sc6

Lidt usædvanligt. Objektivt er hvids bedste fortsættelse nok 4.axb4,Sxb4 5.c3,Sc6 6.d4 og sort har fået sin bonde, men hvid har et meget frit officersspil. Selv computeren er ikke bange for hvids stilling. Men nu var det tredje gang jeg spillede gambitten i samme turnering, så at afvige fra det mest naturlige (som folk måske var forberedt på) syntes at være en fornuftig taktik. Desuden er 4.Sf3 et ok træk.

4.Sf3,d6 5.d4,bxa3 6.Sxa3,Sf6 7.Ld3,Lg4

Hmm – Så er sort vel moralsk forpligtet til at slå på f3. Det har jeg det fint med. Løberpar kan man altid bruge til noget i en stilling med plads til officererne. Sorts opstilling er selvfølgelig meget solid, men en af de luskede pointer i gambitten er, at hvid ikke spiller på at sætte mat, men på at stå godt, have terræn og have initiativ.

8.c3,g6 9.h3,Lxf3 10.Dxf3,Lg7 11.o-o,o-o

Så skal vi til at finde ud af en måde at udnytte terræn og løberpar. Computeren siger faktisk lille hvid fordel efter 12.Sc2. Jeg forestillede mig imidlertid et fremstød med f-bonden.

12.Dg3 Sh5

Hmm – Den havde jeg ikke rigtig overvejet. Computeren foreslår nu Dg5 som fint for hvid.

13.Dh2,e5

Kom en tiger i tanken. Nu bliver det indviklet

14.g4,exd4!?

Frisk spillet. Sådan et bondemassiv vinder for sort, hvis ikke hvid kan sætte noget i scene på kongefløjen med sin merofficer. Mere forsigtigt var selvfølgelig 14.-Sf6 hvor hvid nok skal spille 15.Sc2 for at bevare sin centrale overvægt frem for at lukke stillingen med d5. Hvid kan så fortsætte med sin f-bonde plan.

15.gxh5,dxc3 16.Sc2

Den rigtige blokør (og fribønder skal som bekendt blokeres iflg. Nimzowitsch). Springerens er heller ikke langt væk fra f5 og d5. Løberparret er nu til fri afbenyttelse, og hvid kan også få gang i f-bonden.

16.-Se5 17.Le2

17.-d5?!

Sort prøver at skabe noget inden hvid vælter frem med f-bonden. Ret beset koster det bonden livet, men får hvid spillet La3 og Td1 dør den alligevel.

18.Td1,Dh4 19.f4,Sc4

20.Txd5,Sb2

Bedre nok 20.-Sd2. Men hvid har fat nu.

21.Le3

Har i lagt mærke til, at hvid truer Tg5 med dronningefangst.

21.-De7 22.Dg2,Rfd8 23.Rxa7,Rxa7 24.Lxa7,Rxd5 25.exd5,b5

Der er nu ryddet godt op i sorts merbønder.

26.Df2,Db7 27.Ld4,Dxd5 28.Lxg7,Kxg7 29.hxg6,hxg6 30.Dd4+,Dxd4+ 31.Sxd4,b4

32.Kf2?

Hvid kunne vinde let her med 32.Sc2,b3 33.Sd4 og springer tager b-bonde og stopper c-bonde samtidigt. Game over. Selv i det værste scenario vinder 'forkert' randbonde og springer + Løber mod Springer, selv om det selvfølgelig tager noget tid.

32.-Sa4!

Nu er det pludselig ikke så let. Hvid har kun beskeden fordel.

33.Ld1,Sc5 34.Kf3,f5?

Det er til gengæld nok ikke smart, da sort får svært ved at bytte g mod f-bonde.

35.Ke3,Kf6 36.h4,Se4?

Sorts problem er, at springerafbrytninger nu er fint for hvid, da sort ikke kan komme ind over h5, hvorfor hvid blot kan gnaske bønderne på dronningefløjen og siden drive kongen væk fra de sidste sorte bønder og vinde på f-bonden. Det spillede er selvfølgelig en umiddelbar fejl, der letter hvids arbejde.

37.Sc6,Kg7 38.Sxb4,Kh6 39.Sc2,Sf6 40.Lf3 Sh5 41.Sb4,Sg3 42.Kd3,Se4 43.Sd5?

Lettere er 43.Lxe4,fxe4 44.Kxc3,Kh5 45.Kd4,Kxh4,Kxe4 osv. Men jeg hyggede mig med at dominere sorts springer og regnede et eller andet sted med at sort ville smide håndklædet i ringen nu. Men sort har endnu et forsøg på at stresser hvid lidt. Og efter sorts fortsættelse fik jeg bekræftet mistanken om at jeg skulle eksamineres i mange skakspilleres skræksscenario – Mat med Springer og Løber. Det skete da også.

43.- Sf2+ 44.Kxc3,Sh3 45.Kd4,Sxf4!

Jep! Here we go. Hvad sort selvfølgelig ikke kan vide er, at jeg har siddet og terpet dette med juniorerne ved flere lejligheder. Så jeg kender metodikken. Ikke desto mindre var jeg meget omhyggelig i fortsættelsen og brugte faktisk omkring 15 minutter på lige at få tingene på plads til matmekanismen. Heldigvis er sort allerede ude på randen. Så vi kan springe alt det med at skubbe den tilbage over. Husk blot, at der kun kan sættes mat i løberens hjørne. Det er ikke noget jeg vil bryde mig om at skulle lave i tidnød trods min 'teoretiske' ballast. Worst case scenario er i øvrigt, at man skal bruge minimum 36 træk! Og så er der jo pludselig ikke så langt til 50 træk og remis. Så skulle i ende i den situation at sidde tilbage med den ensomme konge, så test lige modstanderen – he! he! Går modstanderen galt nogle gange, når de det ikke.

46.Sxf4,g5 47.hxg5+,Kxg5 48.Ke5

Ok. Sort prøver ikke det forkerte hjørne. For dem, som ikke helt har styr på det her, er udgangsstillingen for matsætningen, når kongen går til det forkerte hjørne, denne.... 48.-Kh6 49.Kf6,Kh7 50.Ld5,Kh8 (eller 50.-Kh6 51.Lc4) 51.Sf7+,Kg8 52.Lc4,Kf8 53.Lg8. Dermed er sort drevet ud af hjørnet. Så vinder hvid med en manøvre, der involverer en serie springertræk (kendt som W eller M manøvren afhængig af synsvinklen) fra g6-e5-g4-e3-g2 kombineret med at kongen følger med hen på f-linien og løberen bruges til at lappe nogle huller undervejs, så kongen ikke slipper ud. I partiet følger matten med en noget lignende manøvre således. Grunden til at det driller lidt er, at løberen står skidt på f3, hvor den er i vejen. Så den skal bort samtidig med at kongen holdes i krogen.

Kh4 49.Kxf5,Kg3 50.Ke4,Kh4 51.Se6,Kg3 52.Sd4,Kh4 53.Kf4,Kh3 54.Sc2,Kh4 55.Se1,Kh3 56.Sg2,Kh2 57.Ld5,Kh3 58.Kf3,Kh2 59.Le6,Kg1 60.Kg3,Kf1 61.Lc4+ Kg1 62.Sf4 Kh1 63.Lb5 Kg1 64.Sh3+ 1-0

For resten....

Danmarksmester for +65 blev Peter Birk Petersen foran Jens Hartung.

Danmarksmester for +50 blev Torsten Lindestrøm foran Per Stendebjerg-Hansen

Da vi i år spillede i København manglede et par af de tungeste jyder. De plejer ellers at sidde hårdt på 'Old Boys' segmentet.